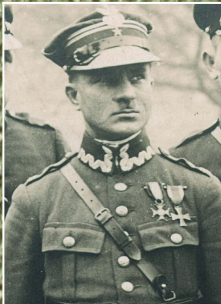

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/k-k/karol-kurek/9583_Karol-Kurek.html
2024-07-16, 15:47

Karol Kurek, syn Piotra i Rozalii z Pancków, ur. 4.11.1895 r. w Krakowie. Ukończył Gimnazjum św. Anny, po czym podjął studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wybuch I wojny światowej spowodował przerwę w studiach. W 1914 roku walczył na frontach rosyjskim i włoskim. W 1915 roku ukończył szkołę oficerską i uzyskał awans na podporucznika. Po wojnie wrócił na studia, jednak rozwój sytuacji w kraju spowodował kolejną przerwę. W 1919 roku jako dowódca kompanii w 24 pp walczył na froncie ukraińskim. Jeszcze jako ppor. został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari (Księga Chwały Piechoty). W 1920 roku otrzymał awans na kapitana i objął dowództwo baonu w 24 pp., a po awansie na majora został przeniesiony do 25 pp, gdzie pełnił funkcję kwatermistrza. Po wojnie ukończył studia prawnicze. Od 1927 roku pozostawał w dyspozycji ministra skarbu. Przeprowadził reorganizację mazowieckiej Straży Celnej w Straż Graniczną. Przeprowadzona przez niego reorganizacja okręgu formacji została oceniona bardzo wysoko przez przełożonych. Otrzymał za nią Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski KKOOP¹ i nagrodę pieniężną w wysokości 500 zł.² W listopadzie 1928 roku przeniesiony ze Straży Granicznej³ ponownie do WP, gdzie objął dowództwo Baonu Podchorążych Rezerwy Piechoty Nr 104. Ppłk⁵ piechoty ze starszeństwem z 11.01.1929 r. W latach 1931 – 1934 był dowódcą Baonu Morskiego w Wejherowie, a 23.09.1937 r. został kierownikiem 4 Okręgowego Urzędu PWiWF w Łodzi (DOK IV). W II połowie września 1939 roku w okolicach Lwowa został aresztowany przez NKWD i uwięziony w Przemyślanach. W styczniu 1940 roku wraz z osobami cywilnymi został przewieziony do Lwowa. Wieziony w Brygidkach, a później w Zamarstynowie. Jego nazwisko znalazło się na tzw. liście ukraińskiej zamordowanych w ZSRR⁶. Był odznaczony m.in.: VM V kl., KKOOP, Krzyżem Walecznych (KW), Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921 i Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości⁷ oraz Odznaką Honorową za Rany i Kontuzje.

W okresie od 22.09. do 22.10.1928 r.⁸ w związku z powrotem do służby w wojsku mjr Kurek przekazywał swoje agendy czasowo delegowanemu zastępcy, którym został wyznaczony inspektor Jan Zięba⁹. Mjr Kurek pożegnał się z podwładnymi w rozkazie inspektoratu z 7.11.1928 r.¹⁰ Inspektor Jan Zięba przejął formalnie z dniem 8.11.1928 r.¹¹ kierowanie inspektoratem jako delegowany zastępca kierownika inspektoratu, które pełnił

do 15.03.1929 r., tj. dnia mianowania kierownikiem MIOŚG w Ciechanowie¹². Pełnił obowiązki kierownika inspektoratu do końca maja 1929 roku¹³.

Opracował: **Waldemar Bocheński**

Zdjęcie udostępnił: **Wiesław Brodecki**

[1] Rozkaz Nr 67 z 3.12.1928 r. Komendy Straży Granicznej, L KSG/6727/28, poz. 3 „Krzyż Kawalerski Orderu „Odrodzenia Polski” (...) mjr Karolowi Kurkowi za zasługi około podniesienia bezpieczeństwa granic (...)” [ASG, KSG 187/30].

[2] Rozkaz Nr 62 z 15.10.1928 r. Dowództwa Str. Gran., pkt 3 [ASG, KSG 187/30].

[3] Rozkaz Nr 66 D-twa Str. Gran., L DSG/6588/28, pkt 1 Rozkaz pożegnalny: „Pan Minister Spraw Wojskowych rozkazem z dn. 29.X.1928 l.dz. 22636/II/28 odwołał ze Straży Granicznej Mjr Kurka Karola, przydzielając go równocześnie do Baonu Podch. Rez. Piech. Na stanowisko Dowódcy. W ciągu całorocznej służby na stanowisku Mazowieckiego Inspektora Okręgowego Straży Mjr Kurek dokonał bardzo doniosłej pracy reorganizacyjnej. Cały oddany służbie, wnikający we wszystkie szczegóły zawiłych często problemów granicznych, odznaczający się bystrą orientacją i zawsze trafną inicjatywą, zdwoił intensywność pracy Straży na powierzonym sobie odcinku. Temu wzorowemu żołnierzowi, zawsze dbałem o dobro Państwa wyrażam podziękowanie i życzę Mu najlepszego powodzenia na nowem stanowisku.”

[4] Rozkazy Nr 62 z 15.10.1928 r. Dow. Str. Gran., pkt 7, L DSG/2186/Tj/28 [ASG, KSG 187/30] i Nr 65 z 13.11.1928 r. Dow. Str. Gran. pkt 4, [ASG, KSG 187/30].

[5] Za Rocznikiem oficerskim 1939, str. 11 i 517.

[6] Wg opr. Zuzanny Gajowniczek (1995): Ukraiński ślad Katynia, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Warszawa: „(...) dowódca baonu morskiego Wejherowo, aresztowany 9.1939, początkowo więziony w Przemyslanach, w 1940 w Brygidkach, wywieziony rzekomo do Starobielska”.

[7] Rozkaz Nr 3 z 14.02.1929 r. K-dy Str. Gran., pkt 16, L KSG/7622/28 [ASG, KSG 187/31].

[8] Rozkazy Nr 62 z 15.10.1928 r., pkt 7, i Nr 65 z 13.11.1928 r., pkt 4, Dow. Str. Gran. [ASG, KSG 187/30].

[9] Rozkaz Nr 62 z 15.10.1928 r. Dow. Str. Gran., pkt 7: „Pan Minister Spraw Wojskowych rozp. (...) z dnia 22.IX b.r. przeniósł do armji następujących oficerów służby czynnej, oddanych czasowo do dyspozycji Min. Skarbu (...) Mjr Kurka Karola (...) Wyżej wymienieni oficerowie po oddaniu agend Kierowników Inspektoratów Okręgowych ich zastępcom, odejdą na nowe miejsca przydziałów najpóźniej do dnia 8 października b.r. W związku z tem obowiązki Kierowników Inspektoratów Okręgowych powierzam czasowo w zastępstwie następującym oficerom (...) Mazowiecki J. O. – Inspektorowi Ziębie Janowi (...) Wykonanie niniejszego powinno nastąpić natychmiast po otrzymaniu rozkazu.” [ASG, KSG 187/30 – cytaty z rozkazów archiwalnych w pisowni oryginalnej].

[10] W treści rozkazu Mazowieckiego IO nr 76 z dnia 7 listopada 1928 r. mjr Kurek skierował słowa pożegnania do żołnierzy SG, w których napisał: „Odwołany rozkazem Pana Ministra Spraw Wojskowych do szeregów armji [w brzmieniu oryginalnym – dopis. autora] czynnej z prawdziwym żalem żegnam Was żołnierze Straży Granicznej (...)”.

[11] Rozkaz Mazowieckiego IO nr 77 z dnia 9 listopada 1928 r. podpisany przez „wz INSPEKTOR OKRĘGOWY/ZIĘBA Jan/inspektor” w pkt I zaczyna się od słów: „Z dniem 8 listopada 1928 r. objąłem formalnie kierownictwo Mazowieckiego Inspektoratu Okręgowego Straży Granicznej od P. majora Kurka Karola. Zasada: rozkaz DSG. L.dz. 2805/Tjn, Maz.I.O. L.dz. 1267/Tjn.” [ASG, sygn. 188/2].

[\[12\]](#) Rozkaz Nr 4 z 15.03.1929 r. K-dy Str. Gran., pkt 15: „Insp. Str. Gr. ZIĘBĘ JANA mianuję Klerownikiem Mazowieckiego Inspektoratu Okręgowego w Ciechanowie z dniem 15 marca 1929 r., z którym to dniem ustaje delegacja zarządzona rozkazem K.S.G. Nr 62, pkt 7, poz. 1 [ASG, KSG 187/31].

[\[13\]](#) Rozkaz Nr 10 z 10.06.1929 r. K-dy Str. Gran., pkt 3 a) 1). [ASG, KSG 187/31].